

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Природоресурсне право»
на 2021-2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Волошина Яна Леонідівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-093-218-98-38
Електронна адреса	y.leonidovna@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://pravo.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1725

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Набуття студентами теоретичних знань про основні категорії та інститути природоресурсного права, їх сутність і зміст; правову регламентацію охорони навколишнього природного середовища, особливості правового режиму використання та відтворення (відновлення) різних видів природних ресурсів; формування у майбутніх фахівців професійних умінь і навичок правильно тлумачити та застосовувати на практиці положення національного законодавства, норми якого регулюють природоресурсні відносини, які виникають у процесі використання, відтворення та охорони природних ресурсів, а також збалансованого і раціонального природокористування, охорони довкілля; вироблення у здобувачів вищої освіти системного розуміння про екологічну безпеку, її зміст, структурні рівні, основні принципи, критерії та чинники, які впливають на рівень її забезпечення.
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 18 год., семінарські заняття 30 год., самостійна робота 72 год.)
Форми та методи навчання	Лекційні та семінарські заняття в аудиторії з використанням інформаційних технологій, самостійна робота із джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою поза аудиторними заняттями
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекцій; обговорення теоретичних питань на семінарських заняттях; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; написання і захист наукових рефератів з визначеної проблеми; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність широких знань з теорії держави і права, конституційного права України, цивільного права, кримінального права, адміністративного права, екологічного права
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> • здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК-2); • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-3); • здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-6); • здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК-7); • здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК-8); • здатність здійснювати аналіз сучасного екологічного стану природних ресурсів, чинників і факторів, які на нього впливають; • здатність вчитися і вдосконалювати свої знання, застосовувати їх у практичній діяльності при вирішенні проблем, які виникають у зв'язку з використанням, відновленням і охороною природних ресурсів; 	<ul style="list-style-type: none"> • оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (ПРН-8); • генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг (ПРН-9); • обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН-6); • дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання (ПРН-7); • аналізувати особливості використання різних видів природних ресурсів, виявляти актуальні проблеми, ризики та фактори, які здійснюють дестабілізуючий вплив на стан екологічної безпеки в країні; • виявляти тенденції розвитку державної екологічної політики, основні проблеми та перешкоди у впровадженні інноваційної діяльності в сфері природокористування; застосовувати оновлені знання при вирішенні складних фахових завдань;
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
<ul style="list-style-type: none"> • здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (ФК-6); • здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (ФК-10); • здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості (ФК-15); • здатність здійснювати наукові дослідження в сфері використання природних ресурсів та охорони довкілля, виявляти сутність екологічних проблем і знаходити адекватні шляхи щодо їх вирішення; • здатність розробляти документи стратегічного планування, прогнозувати зміни стану навколишнього природного середовища та приймати обґрунтовані рішення в цій галузі. 	<ul style="list-style-type: none"> • обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН-14); • мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування (ПРН-15); • інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (ПРН-17); • проводити власні наукові дослідження в сфері природокористування та екології, розробляти шляхи, направлені на вирішення гострих і складних проблем, пов'язаних з нераціональним використанням природних ресурсів і безвідповідальною поведінкою членів суспільства; • уміти готувати стратегічні, прогнозні та програмні документи щодо розвитку системи державного управління у сфері природоресурсних відносин і реалізації національної екологічної політики держави.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Загальні положення природоресурсного права		
Тема 1. Поняття, предмет та система природоресурсного права.	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. У червні 2019 р. міська рада звернулася до господарського суду з позовом до ТОВ «Комфорт Буд» про розірвання укладеного між ними договору оренди земельної ділянки від 20.10.2016 р. < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Під час транспортування рідких відходів хімічного виробництва водій вантажного автомобіля < ... обставини справи... >.</p>
Тема 2. Поняття, система та особливості джерел природоресурсного права.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. Громадяни Кононов М. і Дмитренко Д. звернулися до суду із заявою про захист своїх екологічних прав, < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Група мешканців смт. Олександрівка Кіровоградської області звернулись до акціонерного товариства «Вісма» з вимогою про перенесення великого бензосховища < ... обставини справи... >.</p>
Тема 3. Право власності на природні ресурси: поняття, зміст, форми.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. Громадяни Прохоров Р., Руденко В. та Воронов С. у вихідний день виїхали на р. Західний Буг для відпочинку < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Цементний завод уклав із сільськогосподарським ТОВ «Будпром» договір оренди кар'єру < ... обставини справи... >.</p>
Тема 4. Право природокористування: поняття, види, принципи.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. ТОВ «Світанок» на відведеній йому території в селі Ходосівка вздовж річки Рось встановило бетонний паркан. < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Під час проведення перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства державними інспекторами Управління Державного агентства рибного господарства у Черкаській області виявлено, < ... обставини справи... >.</p>
Тема 5. Державне управління у сфері природоресурсних відносин.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. Під час відкриття сезону полювання з метою здійснення контролю за станом ведення мисливського господарства < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Сільськогосподарське ТОВ «Сіножаті» звернулося до Чернівецького окружного адміністративного суду з позовом < ... обставини справи... >.</p>
Тема 6. Юридична відповідальність за	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування;	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. Державна екологічна інспекція Поліського</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
порушення природоресурсного законодавства.	виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>округу здійснила перевірку нафтопереробного заводу ВАТ «НПК» < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Під час проведення будівельних робіт ТОВ «БК «Новострой» торгово-розважального центру «Місто» на території будівельного майданчика < ... обставини справи... >.</p>
Модуль 2. Особливості правового режиму використання природних ресурсів		
Тема 7. Особливості правового режиму використання земельних ресурсів.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. <i>Вирішити справу.</i> За позовом громадянина Орлова К. до сільської ради господарським судом розглянута справа про < ... обставини справи... >.</p> <p>2. <i>Розв'язати задачу.</i> Під час прокурорської перевірки було виявлено, що фізична особа-підприємець (ФОП) Кулікович О. використовує орендовану у міської ради земельну ділянку < ... умова задачі ... >.</p>
Тема 8. Особливості правового режиму використання надр.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. Михайленко М. отримав в порядку безоплатної приватизації земельну ділянку, на якій виявилися < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Громадянин Петров Ю., який працював раніше гірничим майстром на вугледобувній шахті, вирішив зайнятися підприємницькою діяльністю < ... обставини справи... >.</p>
Тема 9. Особливості правового режиму використання вод.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>1. <i>Вирішити справу.</i> Сергієнко І. був притягнений до адміністративної відповідальності за порушення < ... обставини справи... >.</p> <p>2. <i>Надати висновок по справі.</i> При спорудженні водозабірної свердловини на землях сільськогосподарського підприємства виявлені запаси питної води, яка має цілющі властивості. < ... обставини справи... >.</p>
Тема 10. Особливості правового режиму використання природних ресурсів виключної (морської) економічної зони та континентального шельфу.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. Головне управління по боротьбі із організованою злочинністю МВС України порушило кримінальну справу за фактом передачі у приватну власність двох островів у р. Дніпро < ... обставини справи... >.</p> <p>2. Прикордонною службою у виключній (морській) економічній зоні України затримано судно під прапором іноземної держави, яке допустило скидання пально-мастильних матеріалів < ... обставини справи... >.</p>
Тема 11. Особливості правового режиму	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському	<p><i>Вирішити справи:</i></p> <p>1. У межах ДП «Поліське лісове</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
використання лісів.	занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	господарство» було затримано Петрова В., який здійснював заготівлю < ... обставини справи... >. 2. Перевіркою стану лісів, розташованих в зоні впливу хімічного підприємства ВАТ «Дніпропетровський лакофарбовий завод», встановлено < ... обставини справи... >.
Тема 12. Особливості правового режиму використання рослинного світу.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Вирішити справи:</i> 1. У ході проведення операції «Першоцвіт» державним екологічним інспектором затримано осіб < ... обставини справи... >. 2. Співробітниками патрульної поліції з охорони зони відчуження ЧАЕС і радіоактивного забруднення під час перевірки < ... обставини справи... >.
Тема 13. Особливості правового режиму використання тваринного світу.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Вирішити справи:</i> 1. Громадськими інспекторами рибоохорони в Черкаській області було затримано Романова О., який займався незаконним виловом риби < ... обставини справи... >. 2. Громадянин Сазонов В. створив у власній квартирі зоопарк. Він утримував < ... обставини справи... >.
Тема 14. Особливості правового режиму використання та охорони атмосферного повітря.	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Вирішити справи:</i> 1. На території заповідного урочища «Летючі піски», < ... обставини справи... >. 2. Державний інспектор з охорони навколишнього природного середовища затримав на території природного заповідника < ... обставини справи... >.
Тема 15. Особливості правового режиму використання природно-заповідного фонду.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	1. <i>Дати правовий аналіз ситуації.</i> Громадянин Сидоров К. на приватизованій ним для дачного будівництва земельній ділянці обладнав рекреаційну зону: < ... обставини ситуації... >. 2. <i>Вирішити справу.</i> Частина території с. Власівка опинилася у другій охоронній зоні (зоні обмежень) < ... обставини справи... >.
Тема 16. Особливості правового режиму використання курортних, лікувально-оздоровчих та рекреаційних зон.	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<i>Вирішити справи:</i> 1. Приватний підприємець Федоров Д. виробляв деревне вугілля < ... обставини справи... >. 2. Громадянка Котова М., яка мешкає в селі неподалік від Чорнобильської зони безумовного (обов'язкового) відчуження, систематично збирала гриби та ягоди < ... обставини справи... >.

Інформаційні джерела

1. Екологічне право (загальна частина) : навч. посіб. / [І. О. Личенко, Х. М. Марич, Н. В. Ортинська] ; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – Львів : Ін-т права та психології Нац. ун-ту «Львів. Політехніка», 2016. – 280 с.
2. Екологічне право : навч. посіб. / С. С. Бичкова, І. А. Боровська, О. С. Бурлака та ін. – Київ : Правова єдність: Алєрта, 2016. – 290 с.
3. Екологічне право : підручник / [А. П. Гетьман та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України А. П. Гетьмана ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2019. – 551 с.
4. Екологічне право : підручник / [Г. В. Анісімова та ін.] ; за ред. проф. А. П. Гетьмана ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Харків : Право, 2013. – 431 с.
5. Екологічне право України : навч. посіб. / [Н. С. Гавриш та ін.] ; за ред. проф. І. І. Каракаша, д-ра юрид. наук Т. Є. Харитонової, канд. юрид. наук А. І. Черемнової ; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – 1-е вид. – Одеса : Гельветика, 2018. – 383 с.
6. Екологічне право України : навч. посіб. / Андріанова Ж. І. [та ін.] ; [за заг. ред. І. С. Тімуш]. – Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2016. – 319 с.
7. Екологічне право України. Загальна частина : навч. посіб. / [Бригадир І. В., Зуєв В. А., Шуміло О. М.] ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2010. – 292 с.
8. Екологічне право України. Конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частини) : навч. посіб. / Г. І. Балюк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2-ге вид., [випр. і допов.]. – Чернівці : Кондратьєв А. В., 2020. – 204 с.
9. Екологічне право України. Особлива частина : навч. посіб. / [О. М. Шуміло та ін.] ; за заг. ред. О. М. Шуміла ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., змін. – Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. – 383 с.
10. Природноресурсове право України : навч. посіб. / за ред. Каракаша І. І. та Харитонової Т. Є. – Вид. 2-ге, доповн. і переробл. – Одеса, Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 566 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Природоресурсне право : завдання для аудиторного тестування студентів заочної форми навчання / Я. Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.34/>.
- Природоресурсне право : Дистанційний курс з дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1725>.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (1 бал); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (1 бал); поточна модульна робота (19 балів)	30
Модуль 2 (теми 7-16): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (1 бал); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (1 бал); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни